

ΤΟ ΓΡΑΜΜΕΝΟ

ΤΕΡΙΑΝΟ άγεράκι ανάλαφρο, άπαλό, δροσκόλο, χαμηλώνει και φιλεί χαϊδευτικά και αύλακώνει τή θάλασσα, σαν μέ φτερό πεταλούδας, και κυματάτι άδύνατο, σαν κουρασμένο, ξεψυχά άφροστεφάνωτο, μελωδικό, άπάνω στην χαλικοστρωμένη άμμουδιά της γελαστής άκρογιαλιάς. Πολλά βαρκάκια, τόση σημεία μελανά, σαν στίγματα, άπάνω στο καταγάλαζο, θιλάσσιο σεντόνι, σχίζουν, έδω κ' έκει, την ήμερη, τή γελαστή έπιφάνεια του εύμετάβολου στοιχείου, του όποιου τό γαλανό χρώμα, στον άφθαστον όρίζοντα πέρα, σμίγει και γίνεται ένα μέ τό διάφανο χρώμα τ' ουρανού. Ό ήλιος, μέ όλη του τή φωτεινή μεγαλοπρέπεια, χύνει και άπλώνει παντού τό ζωσπάροχο, τό εύεργετικό του θάλπος μέ θεϊκή γενναιοδωρία.

*
* *

Ό ναυτικός κόσμος του νησιού βρίσκεται σε ταραχή και συγκίνηση. Η άκρογιαλιά μυρμηγκιάζει από γυναίκες, άνδρες και παιδιά. Αυτά κυλιούνται και παιζογελούνε και πηδούνε και τρέχουνε στην άμμο άπάνω, ένω ή καρδιά εκείνων που έπαυσαν να είνε παιδιά, είνε γεμάτη από ένα αίσθημα σαν χαροποιό, όπου όμως πολύ όμοιάζει και μέ λύπη. Μόνο των παιδιών ή ζωή απο παιχνίδι' άρχινά και σε παιχνίδια τελειώνει και ζέν την μέλλει καθόλου την ήλικί' αυτή για την τρικυμία οπού βράζει μέσα εις τες

καρδιές ἐκεινῶνε ποῦ ἐπαύσανε νὰ εἶνε παιδιὰ. Καί εἶνε γεμάτη ταραχή καὶ συγκίνησι ἡ καρδιά των μεγάλωνε, γιατί εἶνε ἀποχαιρετισμοῦ ἡμέρα, ὅπου θὰ χυθοῦνε δάκρυα γλυκὰ καὶ πικρὰ στὸν ἴδιο καιρό. Στιγμὴ ὅπου γεννᾷ ἓνα αἶσθημα ἀνέκφραστο, ἀπροσδιόριστο, καὶ ὅπου πολλές φορές ἠμιαίνει μὲ δυστυχία.

* *

Ἦρθαν πολλές ν' ἀποχαιρετίσουνε γονεῖς, ἄνδρες, ἀδέρφια, μπορεῖ καὶ τῆς καρδιάς φίλους. Τρία τέσσερα καρδιάκι φεύγουνε στὰ ξένα. Οἱ ναῦτες, δακρυσμένοι, ρίχνουνε ὑστερνὴ ματιὰ στ' ἀγαπημένα βουνὰ τοῦ νησιοῦ των, μὲ μιὰ παράκλησι ἄφωνη, καὶ γι' αὐτὸ πρὸ θερμὴ ἀκόμα, στὴν Παναγιά καὶ τὸν Ἁϊ-Νικόλα, νὰ τοὺς ἀξιώσῃ νὰ γυρίσουνε στὸ τρισπόθητο, στὸ φτωχικό τους νησάκι. Κυττάξετε; Ἐκεῖ μάγουλα δακρύβρεχτα, ἐδῶ μαντήλια ποῦ ἀποχαιρετοῦνε μὲ τῆς πρὸ ἐγκάρδιες εὐχές. . . Μὰ καὶ μυστικοὶ πόθοι, ποῦ ἡ δειλία ἐκρατοῦσε θαμμένους, σὰν μῦρο πολῦτιμο, στῆς καρδιές μέσα, ἀναβλύζουν ἄξαφνα καὶ χεῖλια, ἄτολμα ἕως τότε, φανερώνουνε τὰ μυστικὰ καρδιάς πληγωμένης.

* *

Ἡ Μαρίνα στέκεται μονάχη παράμερα, μισοκλαμένη. Εἶνε πολὺ ὄμορφη, μὰ ὄρφανὴ καὶ φτωχὴ καὶ μόνη ἐλπίδα ἔχει τὸν Ἀνδρέα τὸ ναῦτη, ποῦ τὸν ἀγαπᾷ θερμὰ καὶ ποῦ τῆς ὑπεσχέθη νὰ τὴν πάρῃ. Εἶνε λυπημένη, γιατί ὁ Ἀνδρέας πολλές φορές τῆς ὑποσχέθηκε καὶ δὲ φύλαξε τὸ λόγο του.

Τώρα κατέβηκε νὰ τὸν ἀποχαιρετίσῃ γιὰ ὑστερὴν φορὰ. Ἐκεῖνος στέκεται παρέκει κοντὰ σὲ μιὰν ἄλλη, τὴν μεγαλόσωμη καὶ τολμηρὴ Ἀννέζα. Δὲν ἔχει τὴν ὄμορφιὰ τῆς Μαρίνας ἢ Ἀννέζα, μὰ εἶνε πλούσια καὶ ὁ πατέρας

της τῆς τὸν ὑπεσχέθηκε τὸν Ἀνδρέα, ποῦ ἡ κόρη του θέλει νὰ τὸν ἀρπάξῃ ἀπὸ τῆ Μαρίνα, πλειότερο ἀπὸ πείσμα, παρ' ἀπὸ ἀγάπη. Ἡ Μχρίνα ρίχτει μιὰ ματιὰ στὴ θάλασσα, ποῦ θὰ πάρῃ γρήγορα τὸν ἀκριβὸς της καὶ μιὰ ματιὰ σ' ἐκεῖνον, ποῦ τότε βαστᾷ ἡ ἄλλη κοντά της, μιὰ ματιὰ ἡμερη. γεμάτη ἀγάπη καὶ παράπονο, γιατί ξέρει πῶς ἔχει ἐχθρὸ δυνατὸ· γνωρίζει καὶ τοῦ Ἀνδρέα τὸν ἀδύνατο, τὸν ἄτολμο χαρακτήρα καὶ τρέμει ἡ φτωχὴ, ἡ ὀρφανὴ Μαρίνα.

Σε λιγάκι ἡ Ἀννέζα ἔφυγε, περήφανη μὲ τὸ κεφάλ' ψηλά, βέβαιη γιὰ τὴ νίκη της, καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐπλησίασε τὴ Μαρίνα.

— Ἐχε γειά, Μαρίνα· τῆς εἶπε.

— Στὸ καλὸ, Ἀνδρέα· ἡ Τουρλιανὴ νὰ σὲ φέρῃ, ἐπρόσθεσε μὲ ταραχὴ, ποῦ δὲν μποροῦσε νὰ κρύψῃ.

Ἦταν πολὺ ὁμορφη, πολὺ ἐλκυστικὴ ἡ Μαρίνα, μάλιστα τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Ὁ Ἀνδρέας ἐταράχθηκε.

— Τί ἔχεις; τὴν ἀρώτησε.

— Φιβοῦμαι, Ἀνδρέα. . .

— Ποιόν;

— Τὴν Ἀννέζα. . . ἐμένα θὰ μὲ ξεχάσῃς. . . εἶπε μὲ τόση γλυκάδα μὰ καὶ μὲ τόσο παρῆπονο, ποῦ ὁ Ἀνδρέας ἐσυγκινήθηκε βαθεῖα, γιατί αἰσθάνθηκε τὸ φταιξιμὸ του.

— Μαρίνα! νὰ μὲ φά' ἡ θάλασσα, ἂν σὲ ξεχάσω. . . τῆς εἶπε μ' ἐνθουσιασμὸ, κρατῶντας τὸ χέρι της.

— Καὶ δὲν ἔλεγε ψεύματα τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

— Ἄχ! μὴν ἀμόνης! εἶπεν ἡ Μχρίνα. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξῃ. . . καὶ ὅ,τι γενῆ, ἄς γενῆ, ἐπρόσθεσε μὲ περισσότερη θέρμη καὶ σὰν νὰ ὠμόρφηνε πρὸ πολὺ τὴν ὥρα ἐκείνη.

— Νὰ μὲ φά' ἡ θάλασσα, Μχρίνα, ἂν σὲ ξεχάσω, ἐξαναεἶπεν ὁ Ἀνδρέας καὶ ἔφυγε τρεχᾶτος. . . ἐτραβήχθη καὶ ὁ κόσμος κ' ἔμειναν μόνο τὰ παιδιὰ μὲ τὲς φωνὲς καὶ

233

τὰ γέλοια των, καὶ ἡ Μαρίνα δακρυσμένη νὰ βλέπῃ τὸ
καρθάκι ποῦ ἔπαιρνε μακρὰ στὰ ξένα τῆ μόνῃ τῆς ἐλ-
πίδα. . .

*
* *

Ἡ Ἀννέζα δὲν ἀνήσυχε καθόλου· ξέρεε τῆ δική της
τῆ δύναμι, ξέυρει τὴν ἀδυναμία τῆς Μαρίνας καὶ τοῦ
Ἀνδρέα τὸν χαρακτῆρα καὶ εἶνε βέβαιη γιὰ τὴ νίκη της·
καὶ ἔχει τὴν ἀπονιά νὰ δείχνῃ στὴ Μαρίνα τὴν ὑπεροχὴ
της. Συχνὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ σπιτάκι τῆς Μαρίνας καταστό-
λιστη, περήφανη, σὰν νὰ θέλῃ νὰ ταπεινώσῃ τὴ φτωχὴ
ποῦ ἐτόλμησε ν' ἀγαπήσῃ καὶ νὰ θελήσῃ ἐκείνονε, ποῦ
ἀγαποῦσε καὶ ἤθελε κι' αὐτὴ. Ἡ Μαρίνα ἔκαμνε πῶς
δὲν τὴν ἔβλεπε καὶ ἅμα τὴν ἀπαντοῦσε ὄζω, ἐλοξοδρο-
μοῦσε κ' ἔφευγε τρεχάτη, σὰν ποῦ φεύγει καὶ κρύβεται
τὸ μικροπουλι καὶ μόνο στοῦ γερακιοῦ τὸν ἴσχιω.

*
* *

Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο νὰ φοβᾶται ἡ Μαρίνα. Στὸ γύρι-
σμα τοῦ χρόνου, ἐγύρισε καὶ ὁ Ἀνδρέας στὸν τόπο του,
καὶ ἡ Μαρίνα τοῦ κάκου τὸν ἐπερίμενε. Ἡ Ἀννέζα, ὁ
πατέρας της μὲ τὰ πλούτη καὶ τ' ἀγαθὰ του, τόσο πει-
ρασμοὶ ἐθάμπωσαν τὸν ἀδύνατο Ἀνδρέα καὶ ἡ Μαρίνα
ἐλησμονήθηκε μαζῆ μὲ τὸν ὄρκο του. . .

Ἡ Μαρίνα ἔκλαψε, μὰ χωρὶς θυμό, δὲν μποροῦσε νὰ
θυμώσῃ· ἐλυπήθηκε μόνο, γιὰτὶ ἤξευρε πῶς ὁ Ἀνδρέας
ἐκακόπεσε.

Καὶ ἀλήθει· ἡ Ἀννέζα ἦταν καὶ περήφανη καὶ σκληρὴ
καὶ δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς, ποῦ ὁ Ἀνδρέας ἐμετανόησε
γιὰ τὴν πράξι του. Μὰ δὲν εἶχε τὴν τόλμη ν' ἀντικρύσῃ
τὴν ἀδικημένη Μαρίνα, τὸ θησαυρὸ ποῦ ἐπαραινῶρισε

κ' ἔφυγε στὰ ξένα λυπημένος, τόσο λυπημένος, ποῦ ἡ ζωὴ τοῦ ἐφαινότανε βαρειά.

*
* *

Ἔστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, μέσα στὰ θυμάτα μιᾶς φοβερᾶς φουρτσύνας ἦταν καὶ ὁ Ἀνδρέας. . .

Ἡ Ἀννέζα τὸν ἔκλαψε κατὰ χρέος καὶ γρήγορα παρηγορήθηκε.

Συχνά, πολὺ συχνὰ τότε θυμᾶται καὶ χύνει δάκρυα πικρὰ στὴ μνήμη του μιᾶ ἄλλη γυναῖκ' ἀπαρηγόρητη, ὀρφανή, φτωχὴ καὶ ἄμοιρη. . .

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

Ὁ μικρὸς ἀθυρόστομος.

— Μαμά, σὺ δὲν εἶσαι εὐμορφὴ σὰν τὴν παραμάνα μου.

— Γιατί, παιδί μου ;

— Νά, τόση ὥρα περιπατοῦμε ἐδῶ μέσα στὰ δένδρα καὶ δὲν ἦρθε κανένας ἰκέμα στρατιώτης νὰ σοῦ πῇ πῶς εἶσαι ὠραία καὶ σὲ ἀγαπᾷ ! ..